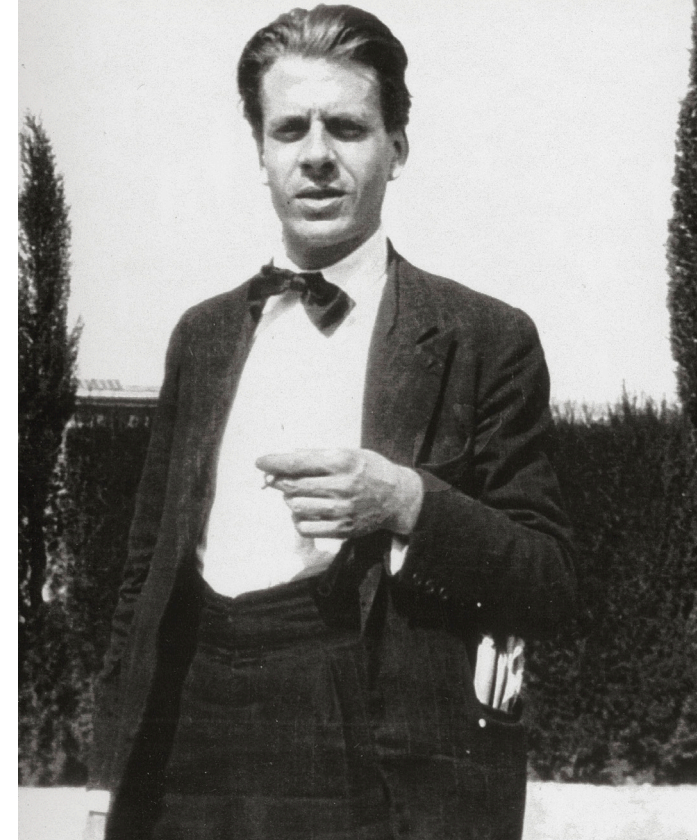

EDUARD TOLDRÀ

De l'arquet a la batuta

Del 29 de juny al 24 de juliol

Biblioteca
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Horari de visita

De dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 15 a 19 h
Dissabtes 4 i 18 de juliol, de 10 a 14 h

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital 56 - 08001 - Barcelona
Tel. 93 270 23 00 - A/e: bustia@bnc.cat

www.bnc.cat

- Kralik, Heinrich. *Atlàntida como Fiesta Nacional*. Traducció del retall publicat a *Die Presse* (Viena, 29/11/1961). **M 7079/43**
- *Gran Teatro del Liceo : temporada de invierno 1961-1962*. Estrena de la versió concert de l'*Atlàntida*, cantata escènica amb música de Manuel de Falla. **CDMGC**

6. Toldrà, deixebles i amics

- Capdevila, M. [Cronologia sobre Toldrà]. Ms. autògraf. [anterior a 1963] **M 6952/7**
- Editorial Aedos. *Bases de la convocatòria del 11è Premi "Aedos" de biografia catalana 1963*. Barcelona, agost de 1963. **M 6951/5**
- [Rebut mecanoscrit a nom de M. Capdevila. Barcelona, 29/10/1963]. Signatura autògrafa de Manuel Borràs, secretari del jurat, i esmenes manuscrites. **M 6951/5**
- Capdevila, M. *Eduard Toldrà, músic / pròleg de Rosend Llates*. Barcelona : Aedos, 1964. **BTMús 78(Tol)Cap 8º**
- Sociedad General de Autores de España. [Invitació adreçada a Manuel Capdevila a l'acte de descobriment d'una placa commemorativa a la casa d'Eduard Toldrà]. 1964. Impresa amb anotació mecanoscrita. **M 6951/3**
- *Els Estius a Cantallops : correspondència entre Eduard Toldrà i Manuel Capdevila : (1921-1961) / coordinació: Lluís Serrano Jiménez ; ed.: Joaquim Rabaseda ; recopilació : Manuel Capdevila i Font. Figueres : BRAU Edicions ; Institut d'Estudis Empordanesos, 2018. 2019-8-20028*
- Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi. *Programa del concierto ejecutado en la solemne recepción pública del Académico electo D. Eduardo Toldrà Soler el día 11 de junio de 1954, con el Comentario de bienvenida del Académico D. Federico Mompou, leído en el mismo acto*. Barcelona, 1954. **M 7079/35**
- Bonet, Narcís. *El Crit del pellaire*. Barcelona : Dinsic, 2016. Partitura + 11 partícel·les. **DL 78-8-C 35/2**
- Ros Marbà, A. *La Rambla*. Barcelona, 20/9/1964. Partitura per a cobla ampliada. Hològrafa. **M 7006**
- Calmell, Cèsar. *Eduard Toldrà : impressions líriques*. Barcelona : Fundació Privada de l'Auditori i l'Orquestra : Centre Robert Gerhard, 2012. **2013-8-3937**

- Orquestra Simfònica de Joves Intèrprets dels Països Catalans. *Baltasar Samper, Eduard Toldrà, Manuel Oltra, Joan Martorell / direcció : Salvador Brotons*. [Girona] : Solfa Recordings ; Barcelona : Forum Musicae : Universitat Catalana d'Estiu, 2009. Disc sonor (CD). Inclou: *Suite per a orquestra en mi d'E*. Toldrà. **2017-CD 750**
- *Orquestra Pau Casals : sèrie II : cinquè concert de primavera : 24 maig de 1921 a tres quarts de deu del vespre : Palau de la Música Catalana*. Barcelona : Imp. Henrich, 1921. Programa de la *Suite en mi* dirigida per E. Toldrà. **M 4879/19e**
- Toldrà, Eduard. *El Bac de les ginesteres*. [1924?]. Rotlle de piano-la. **PIG 1412**
- Toldrà, E. *La Ciseta : sardana : a la meua filla*. Barcelona : Sardana popular, 1933. **2007-Fol-C 22/64**
- Toldrà, E. *Camperola*. New York : Reinbert, 1949. Partícel·la de piano director + 17 partícel·les. **M 4270/1**
- Toldrà, E. *Vistes al mar... / English Chamber Orchestra ; dirigida por E. García Asensio*. [Barcelona] : Ensayo, 1980. Disc sonor : 33 rpm. **LP 12777**
- Toldrà, E. *Obra per a cobla*. Barcelona : Albert Moraleda, 1995. Disc sonor (CD). **95-CD 1185**

5. Toldrà director

- Renart, J. "El mestre Toldrà assajant l'Orquestra d'aficionats, a Cà n Parés" dins *Quadern de dibuix de Joaquim Renart realitzat entre el 7 de febrer i el 3 de juliol de 1927*. F. 1930. **096Ren-8-44**
- *Programa del concert a càrrec de l'Orquestra d'Estudis Simfònics, sota la direcció d'Eduard Toldrà, que va tenir lloc al Palau de la Música Catalana el 21/6/1934*. **M 4789/57/34**
- *Audició CCCXXXV de l'Orquestra dirigida pel mestre Pau Casals amb la col·laboració d'Eduard Toldrà : 28 d'octubre de 1934*. Estrena de la *Suite, música per al drama d'Adrià Gual, Lionor o la filla del marxant*. **CDMGC**
- [Fitxa de direcció : *La filla del marxant / E. Toldrà*]. **Fons Eduard Toldrà**
- [Membres de Arts Musicae dirigits pel Mestre Eduard Toldrà al Palau de la Música Catalana]. [S.d.]. Fotografia b/n. **M 4794**
- [Programa de presentació de la Orquestra Municipal de Barcelona : mtro. director Eduardo Toldrà : Palacio de la Música : Viernes 31 de Marzo de 1944 : función de gala]. **CDMGC 31/3/1944**
- Cassadó, Gaspar. [Carta autògrafa a Eduard Toldrà]. Lisboa, 26/5/1952. **M 7079/54**
- [Fitxa de direcció : Haydn, Concerto en re (violoncello)]. Solista 25/6/1952 G. Cassadó. **Fons Eduard Toldrà**
- Haydn, Joseph. *Cello concerto: in D major*. New York : Edwin F. Kalmus, [19--]. **2007-12-C 5/14**
- *MCMXLVIII-MCMLVIII Festa de celebració dels deu anys de música al Jardí dels Tarongers : dia 5 de juliol del 1958 : programa*. **Fons Josep Bartomeu Granell**
- [Festa de celebració dels deu anys de música al Jardí dels Tarongers : 5/7/1958]. [Barcelona, 1958]. Fotografia b/n. **Fons Josep Bartomeu Granell**

Eduard Toldrà, de l'arquet a la batuta

Un any després que Eugeni d'Ors donés a conèixer els principis del Noucentisme, un nen prodigi començava la seva carrera professional com a músic. Era Eduard Toldrà i Soler (Vilanova i la Geltrú, 1895-Barcelona, 1962).

Excel·lí per allà on passà; primer com a violinista i després com a compositor, pedagog i director d'orquestra. La seva primera actuació en públic va ser a l'edat de set anys. Es va iniciar en la música amb el seu pare, Francesc Toldrà. Més tard, continuà els estudis musicals a l'Escola Municipal de Música de Barcelona amb els mestres Lluís Millet, Rafael Gálvez i Antoni Nicolau, entre altres.

A partir de 1907 començà a tocar en teatres, sales de ball i cafès i, entre 1911 i 1921, creà el Quartet Renaixement amb Lluís Sànchez, Josep Recasens i Antoni Planàs. Mentre exercí de primer violí en aquesta formació s'inicià en la composició i fou amb ella que estrenà els seus dos quartets de corda, un d'ells el conegut *Vistes al mar*. El seu vessant creador durà poc més de quinze anys, interromput per la Guerra Civil espanyola. Així, la premiada *La rosa als llavis* no va ser estrenada el 1936, sinó fins al retorn de l'exili de Conxita Badia.

Formà part del Grup dels vuit o dels Compositors Independents de Catalunya, amb Manuel Blancafort, Robert Gerhard, Joan Gibert Camins, Agustí Grau, Ricard Lamote de Grignon, Frederic Mompou i Baltasar Samper. Aixoplugats dins el corrent noucentista, intentaven recuperar les arrels catalanes per projectar-les internacionalment.

Toldrà fou un apassionat de la literatura, especialment de la poesia, que va esdevenir una font d'inspiració constant. Arrelat a la seva terra i a la seva gent, harmonitzà cançons populars catalanes i compongué cançons, música per a cobla i sardanes tan emblemàtiques com *Sol ixent*. En tant que compositor polifacètic, va escriure obra simfònica, de cambra i escènica, com l'òpera còmica *El giravolt de maig*. Menys conegut és el Toldrà compositor de música ballable, per haver-la signat com a «Maurice Levis».

Des de 1923, ocupà la plaça de professor de violí a l'Escola Municipal de Música de Barcelona. La intuïció i l'art de dirigir, però, l'encaminaren a exercir com a director d'orquestra arreu de l'Estat espanyol i bona part d'Europa. Pau Casals ja ho va percebre en convidar-lo a dirigir en diverses ocasions la seva orquestra. Finalment, l'Ajuntament de Barcelona li encarregà la formació de l'Orquestra Municipal de Barcelona, a la que es dedicà plenament des de la seva fundació el 1944 fins al 1962.

Aquest 7 d'abril es va commemorar el 125è aniversari del naixement d'Eduard Toldrà, l'home de carisma i do de gents, el músic d'obres de gran lirisme i musicalitat.

Sira Busquets Lleó
Pilar Estrada Bonell

BC. Unitat Bibliogràfica. Secció de Música

1. Toldrà intèrpret

- [Eduard Toldrà jove]. Barcelona, 8/12/1910. Paris : R. Guilleminot, Boespflug & Cie. Fotografia b/n. Dedicada a A. Planàs. **M 7037/79**
- [Eduard Toldrà jove]. Barcelona, 25/2/1913. Fotografia b/n. Dedicada a A. Planàs. **M 7037/83**
- Recital de violí Eduard Toldrà : Ateneu Barcelonès*. Barcelona : Tip. L'Avenç, 1912. **M 7079/5**
- Amadeo. [Quartet Renaixement]. Barcelona, [s.d.]. Fotografia b/n. **Fons José Subirà**
- [Quartet Renaixement]. [S.d.]. Fotografia b/n. **M 7037/87**
- Invitació pel concert que donarà el Quartet Renaixement al "Orfeo Vilanovi"*. Vilanova y Geltrú : Oliva, 1912. **M 5099/10,4**
- [Àlbum de dedicatòries al Quartet Renaixement. 1912-1914]. Manuscrit. Inclou dedicatòria de Maurice Ravel entre altres. **M 5099/9**
- Toldrà, E. *Impresions incoherents de la meva vida frívola a Barcelona (Total res!)* [Manuscrit]. [1909-1911]. **M 5347**
- Toldrà, E. *Impresions incoherents de la meva vida frívola a Barcelona : (total res!)* / ed. Francesc Cortès i Mercè Comas ; pròleg de Narcisa Toldrà. Barcelona : Quaderns Crema, 2014. **2014-8-10015**
- Toldrà, E. *Quartet : en Do menor : lema "Per l'art"*. Barcelona : Catalana d'Edicions Musicals, [1989]. Partitura. **2007-4-C 26/31**
- Toldrà, E. *Quartets de corda* / Quartet Sonor. Sabadell : Picap, 2008. Disc sonor (CD). **2008-CD-3662**
- Toldrà, E. [Carta a Antoni Planàs]. Barcelona, 24/2/1962. **M 7037/127**

2. Toldrà compositor de cançons i música ballable

- Levis, Maurice (pseudònim d'E. Toldrà). *L'Heure exquise : valse lente*. Barcelona : Iberia Musical : Plantada, Alegret y Ros, [entre 1904 i 1913]. **M 7079/65**
- Planàs i Marca, Antoni. *Fleur jetée : valse lente* / A. Planàs, M. Levis. Barcelona : Magín González, [19--]. **2005-Fol-C 8/36**
- Toldrà, E. [Dues cartes a Maria Sobrepera]. Barcelona, 13 i 14/11/1920. **M 5099/13, 52-53**
- [Eduard Toldrà i Maria Sobrepera]. [Post. 1920]. Fotografia b/n. **M 5099/12, 3**
- Toldrà, E. *Cançó incerta* / poesia de J. Carner ; traducció adaptada de José Subirà. Partitura ms. Hològrafa. Dedicada a José Subirà el 5/4/1933. **Fons José Subirà**
- Orquesta Sinfónica de Madrid : bajo la dirección del maestro Arbós : segundo concierto de abono : miercoles 5 de abril de 1933*. Programa de l'estrena de "Canción incierta". **Fons José Subirà**
- Toldrà, E. *La Rosa als llavis : 6 cançons per a tenor (o soprano) i orquestra* / text de: J. Salvat-Papasseit. Partitura ms. + 1 full de música ms. autògraf. Lema: "Íntimes". Opta al Premi "Isaac Albeniz". Premis Musicals de la Generalitat de Catalunya 1935. **M 6996/7**
- Toldrà, E. *Eduard Toldrà* / Montserrat Caballé, soprano ; Orquesta de Càmara ; Rafael Ferrer, dir.. Barcelona : Vergara, 1963. 1 disc sonor , 33 rpm. **LP 15829**
- Toldrà, E. *Seis canciones : sobre textos de Garcilaso, Jérica, Lope de Vega, Quevedo, ...* Barcelona : José Porter, 1942. **2006-Fol-C 32/46**
- Toldrà, E. *Integral de cant i piano* / Assumpta Mateu, soprano ; Lluís Vilamajó, tenor ; Francisco Poyato, piano. Gelida : Columna Música, 2009. 2 discs sonors (CD). **CD 7212**

- Toldrà, E. *Cançons d'Eduard Toldrà : per a cor de veus iguals i piano / adaptació coral: Jordi Domènech*. Barcelona : Dinsic, 2012. Partitura. **2013-4-C 9/19**

3. Toldrà compositor i actor d'obra escènica

- Renart, J. "Giravolt de Maig" dins *Quadern de dibuix de Joaquim Renart realitzat entre el 27 d'octubre de 1928 i el 24 de novembre de 1929*. F. 1994. **096Ren-8-46**
- Toldrà, E. *El giravolt de maig*. Cantallops, 1954-1956. 1 reducció per a cant i piano ms. Hològrafa. **M 7079/22**
- Carner, J. *El Giravolt de maig: opera còmica en 2 actes : 5 y 14 de diciembre de 1958 : Palau de la Música Catalana : argument / libro del poeta José Carner ; música del Mtro. Toldrà*. [Catalunya? : Gráficas Marina, 1958 o post.]. **Rull C 25/52-8º**
- Toldrà, E. *El Giravolt de maig*. Barcelona : Edigsa, DL 1968. 2 discs sonors : 33 rpm. **LP 2105**
- Vidal i Maynou, Cecília. *Sis figurins sis per un giravolt de maig* / [textos: Cecília Vidal Maynou, Joan Alemany Moyà]. [Barcelona] : Fundació Xavier Nogués ; [Vilanova i la Geltrú] : Biblioteca Museu Víctor Balaguer, 2012. **2013-12-C 8/1**
- [Programa de les representacions d'*Un prometatge i Quasi un paradís* al Teatre CAPSA (Barcelona) 16/2/1952]. Música de l'*Himne a Tossa*, d'Eduard Toldrà. **M 7079/45**
- Oliver, Joan. *Quasi un paradís : (allò que a Tossa s'esdevingué centúria terça d.J.C.) : passatemps en dos actes i en vers* / Joan Oliver i Joan Guarro ; portada i figurins de J. Granyer ; capçaleres de R. Reig i F. Lloveres ; música de l'Himne a Tossa per Eduard Toldrà. Tossa de Mar : [s.n.], 1951. **2006-8-26906**
- L'Auca del Senyor Esteve : Agrupación Dramática de Barcelona*. [Barcelona] : Gran Teatro del Liceo, 1956. **M 7079/8**
- [Frederic Mompou, Francesc Costa i Eduard Toldrà durant la representació de *L'auca del Senyor Esteve*, 4/6/1956]. Fotografia b/n. **M 7079/48**
- [Eduard Toldrà amb Conxita Badia durant la representació de *El burges gentilhome*, 15/6/1959]. Fotografia b/n. **M 7079/49**

4. Toldrà compositor de cobla i orquestra

- Castillejo, Bernat. *Música catalana per a flauta i piano : Toldrà, Manén, Oltra* / Bernat Castillejo, flauta ; Adolf Pla, piano. Sabadell : La Mà de Guido, 1998. Disc sonor (CD). Inclou *Sardana* (1912) d' E. Toldrà. **CD 7516**
- Toldrà, E. *La Fageda d'en Jordà : sardana*. Partitura ms. Cantallops, 1925. Hològrafa. Per a cobla. A Clara Noble. **mrgII-Mus 76-Fol**
- Toldrà, E. *Empúries*. Esberrany de partitura ms. [1926] Hològrafa. Per a orquestra. **M 7079/18**
- Orquestra Pau Casals : sèrie XI : 3r concert de tardor : 24/10/1926 : Palau de la Música Catalana*. Barcelona : Successors d'Henrich i Cia, 1926. Programa de la estrena d'*Empúries* dirigida per E. Toldrà. **M 4879/28d**
- Orquestra Pau Casals : sèrie XI : sis concerts de tardor : octubre novembre : Palau de la Música Catalana*. Barcelona : Successors d'Henrich i Cia, 1926. Inclou *Empúries* **M 4879/28a**